

Un contradictori –i perillós– magatzem de paraules i variants

Fa uns quants anys, el centre de terminologia Termcat intentava trobar un equivalent català per al nom del recipient, generalment un bidó de plàstic, que serveix per a encabir tot tipus d'objectes, des de roba bruta a joguines. En espanyol en diuen *pongotodo* i en català el van batejar com a *tot-hi-cap*. Doncs una definició lapidària del *Diccionari normatiu valencià* acabat de publicar per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua podria ser això: un *tot-hi-cap*.

Vista la trajectòria dialectalitzant de l'AVL, aquest fet és, per una banda, un element valuós i tranquil·litzador, perquè el DNV acull pràcticament tot el lèxic que conté el millor diccionari català actual, el *Gran diccionari de la llengua catalana* d'Enciclopèdia Catalana (que, al seu torn, també fou objecte d'aprofitament sistemàtic de l'Institut d'Estudis Catalans per a elaborar el seu *Diccionari*). És així que, si fa no fa, tot el cos lèxic reconegut del català és reproduït en el DNV, que, a més, hi afegeix formes valencianes no inventariades en aquests diccionaris i una abundosa fraseologia.

Ara bé, al costat d'això, el DNV presenta aspectes preocupants, alguns francament perillosos. Com que vol accontentar tots els sectors “del valencianisme” –i ací s'inclou el secessionisme lingüístic– i arregar-ho tot, el resultat és sovint una proliferació de formes equivalents que contradiuen el caràcter *normatiu* que anuncia el mateix títol de l'obra. Perquè *normatiu* implica una tria i unes formes de

Francesc Esteve

Tècnic lingüístic de la Universitat de València

referència: no pot convertir-se en un diccionari històric i dialectal on cap tota paraula documentada en la forma que siga.

I en el DNV tenen entrada en absoluta igualtat els acabats en *-ixement* i *-iximent* (*naixement* i *naiximent*), els acabats en *-esa* i *-ea* (*tristesesa* o *tristeza*), els terminats en *-ista* i *-iste* (*socialista* i *socialiste*), *lleial* i *lleal*, *deport* i *esport*, etc., etc. I ja sabem quina ha estat la pràctica immediata del govern valencià a cada nova admissió. Tot seguit esdevé l'única forma que s'utilitzarà en les administracions controlades pel PP, des de la Generalitat fins a les diputacions i els ajuntaments, passant per mitjans de comunicació i, en una bona part, també l'ensenyament. Així, hi ha guardians de la genuïtat valen-

cianista que es preocupen ben poc que el valencià s'use marginalment en l'administració i els mitjans de comunicació, però que obsessivament filtren i censuren en les traduccions del castellà –la Generalitat Valenciana funciona íntegrament en castellà, amb una colla de traductors– i impedeixen que passe cap *ensenyament* que no es canvie per *ensenyança*, cap *aquest* per *este*, cap *dues* per *dos*, cap *despesa* per *gasto*...

I, pel seu cantó i per la via dels fets i no de les possibilitats, el DNV afegeix elements de collita pròpia a aquesta línia de desfer allò que ja s'havia fixat. Ara hem d'escriure preferentment *arxipèleg* i *naüfreg*, i *bacalllar* en comptes de *bacallà*. S'admet *orgue* com a ‘òrgan’, de manera que ja es pot definir el fetge o una junta directiva com a *orgues* (o òrguens). I introdueix una distinció metafísica entre *desenrotllament*, que, en el camp de l'economia, designa el “procés [...] del creixement econòmic d'una àrea determinada” amb “un augment i una millor distribució de la renda total”, per un costat, i *desenvolupament*, per un altre, que implica “Fer passar (alguna cosa) d'un estat a un altre estat més perfecte o més complex”, però que, en canvi, porta l'exemple “Cal promoure que els països tercermundistes es desenvolupen”. En definitiva: no sabem si aquesta promoció dels tercermundistes a la perfecció

i complexitats superiors –que no és econòmica, ja que aquesta cal anomenar-la *desenrotllament*– és només de l'esfera espiritual. Ara bé, en total contradicció amb això, el DNV recomana *subdesenvolupament* (i no *subdesenrotllament*) per al *desenrotllament* insuficient en el camp econòmic i sociològic: tota una mostra de coherència i de l'alt *desenrotllament* lexicogràfic que exhibeix el *Diccionari normatiu* de l'AVL.

D'esquerra a dreta, els acadèmics de l'AVL Manuel Pérez Saldanya, Artur Ahuir, Ramon Ferrer, Josep Palomero, Jordi Colomina i Rafael Alemany.